

ZMT

ZASAVSKI MUZEJ TRBOVLJE

Decembarski trije

občasna razstava

Avtorici:

Jana Mlakar Adamič, Nevenka Hacin

Postavitev razstave: Jana Mlakar Adamič, Nevenka Hacin, Edi Hribšek, Sašo Jerman, Mojca Starman

Informatorji: Celestina Babič, Marija Bekavec, DPM-Trbovlje, DPM – Zagorje, Branko Gačnik, Breda Godec, Brigita Gradišek, Guido Knez, Hedvika Hribšek, Milenka Hribšek, Pavla Hribšek, Rosanda Kladnik, Anica in Marjan Klančnik, Alojzija Križanec, Marija Malovrh, Justi Jerman, Slavi Jordan, Marinka Kostajšek, Frančiška Milinovič, Lucija Mlakar, Cvetka Müller, Leopold Odlazek, Antonija Odlazek, Lilijana Oplotnik, Milko Plahuta, Slavi Raspotnik, Francka Šurk, Ivica Zupan

V anketi so sodelovali dijaki GESŠ Trbovlje in STPŠ Trbovlje

Fotografije: DPM-Trbovlje, fototeka Muzej Velenje, fototeka ZMT, Jana Mlakar Adamič, Milan Cerinšek, Silva in Marjan Frelj, Nevenka Hacin, Edi Hribšek, Milenka Hribšek, Anica in Marjan Klančnik, Marinka Kostajšek, Aleksander Medveš – GESŠ, Cvetka Müller, Breda Piškur, STPŠ Trbovlje, Vukašin Šobot, Elvira Šikovec

Risbe: Zoran Poznič

Predmete za razstavo so darovali ali posodili: DPM-Trbovlje, Silva in Marjan Frelj, Edi Hribšek, Milenka Hribšek, Amadej Jazbec-za cerkev sv. Martina v Trbovljah, Amalija Kersnik, Marinka Kostajšek, Ana Kralj, Dani Martinčič, Marjan Martinčič, Cvetka Müller, Rok Strniša, David Gregorčič, Lucija Mlakar, Mirko Mlakar, Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje, Leopold in Antonija Odlazek, Ivica Zupan

Smrečice: Zavod za gozdove RS - KE Litija

Praznik, navada, šega

Ritem vsakdanjega življenja so od nekdanj prekinjali prazniki. Bili so nasprotje navadnim, dela in skrbi polnim dnevom, v sivem delavskem okolju rudarskih revirjev pa so bili še posebno težko pričakovani mejniki.

Praznik je dan posebnega pomena za posameznika ali za skupnost. Posvečen je dogodku, spominu nanj, različnim lokalnim, nacionalnim, verskim ... vrednotam, ki jih prepoznavamo kot "naše". Prazniki utrjujejo družbeno ureditev ter miselnost, prenašajo vrednote in izročilo. Imajo tudi pomembno povezovalno vlogo, saj s skupnim praznovanjem poudarjamo in utrjujemo našo identiteto. Prazniki imajo verske, mitološke in psihološke razsežnosti, utelešajo globoka občutja ljudi, odnos do njih je različen in se tudi spreminja.

Praviloma se prazniki obhajajo vsako leto, načini pa so različni. Na praznik naj ljudje ne bi delali, od tod tudi izvor besede, dan je "dela prazen", praznovati pa pomeni ne delati oz. počivati. Praznik se poudari s posebno, praznično obleko, sprejemajo in izrekajo se čestitke, ljudje se obdarujejo, prirejajo proslave, jedo se boljše, praznične jedi.

Prazniki so:

- ❖ osebni in družinski (god, rojstni dan, krst, obhajilo, poroka ...) in
- ❖ prazniki skupnosti: nacionalni, državni (na Slovenskem se kot dela prosti dnevi praznujejo od leta 1929); mednarodni; cerkveni; krajevni (vaški, mestni, občinski); stanovski (kmečki, delavski, obrtniški ...).

Pogosto se pri praznikih prepletajo verske in posvetne vsebine.

Verski oz. cerkveni prazniki so zapovedani: božič, velika noč, binkošti, telovo, veliki šmaren, vsi sveti), nekateri od teh so uvrščeni v uradni slovenski praznični koledar.

Kmečki prazniki praviloma označujejo konec nekega velikega kmečkega dela (setev, žetev, mlačev ...).

Navade so nekakšna pravila za življenje in obnašanje, dejanja, ki smo jih vajeni, npr. pitje kave. Zaradi ponavljanja dobijo ustaljeno obliko. Šege so globlje od navad, imajo simbolno vsebino. So opravila oz. dejanja, s katerimi hočemo ponažoriti pomembnost dogodka, urejajo odnose med posameznikom in družbo.

	Madžarska	10
	Avstrija	13
	Italija	13
	Hrvaška	14
	Slovenija	15
	Nemčija	19
	Danska	21
	Finska	22